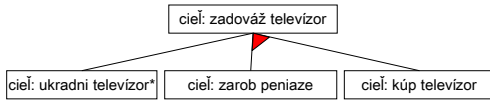

Riešenie problémov rozkladom

A-ALEBO graf

*hanba!

1

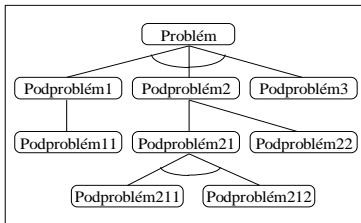
Riešenie problémov rozkladom

Rozložiteľný problém

- reprezentácia problémov a ich riešení:
  - rozklad problému na podproblémy
  - priestor rozkladov: konjunkcia podproblémov

2

Riešenie problémov rozkladom – A / ALEBO graf

- hrany ALEBO - spájajú uzol s alternatívami riešenia.
- hrany A - spájajú uzol s uzlami, ktoré spolu predstavujú riešenie

3

Riešenie problémov rozkladom – A / ALEBO graf

- Problém je v podstate daný
  - začiatočným stavom a
  - množinou rozkladajúcich operátorov.
- Riešenie v A/ALEBO grafe
  - jeho podgraf a nie cesta

4

Riešenie problémov rozkladom

```

function RIEŠENIE-ROZKLADOM(problém)
    returns graf_riešenia alebo neúspech
    if problém je elementárny then
        if problém je riešiteľný then
            return VYTVOR-GRAF-RIEŠENIA(problém)
        else return neúspech
    loop do
        rozlož problém na podproblémy
        if RIEŠENIE-ROZKLADOM je pre všetky podproblémy je úspešné then
            return VYTVOR-GRAF-RIEŠENIA(problém,
                množina grafov riešenia pre podproblémy)
    end
    
```

5

Proces značkovania uzlov v grafe priestoru rozkladov

- Uzly značujeme ako "vyriešené" takto:
  - každý koncový uzol, predstavujúci elementárny problém sa označí za "vyriešený";
  - každý nie koncový uzol, z ktorého vychádzajú hrany ALEBO a aspoň jeden z jeho nasledovníkov je označený ako "vyriešený" sa označí za "vyriešený";
  - každý nie koncový uzol, z ktorého vychádzajú hrany A a všetky jeho nasledovníky sú označené ako "vyriešený" sa označí za "vyriešený".

6

Proces značkovania uzlov v grafe priestoru rozkladov

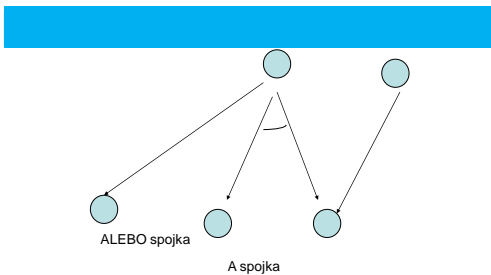
- Uzly sa značkujú ako **"neriešiteľné"** takto:
  - úlohy hrán A a ALEBO sa vymenia.
  - Tiež každý uzol, ktorý nereprezentuje elementárny problém a nemá žiadnych nasledovníkov sa označí za "neriešiteľný".
- Cieľový test**
  - testovanie, či je začiatkový stav "vyriešený" alebo "neriešiteľný".

7

A/O* algoritmus

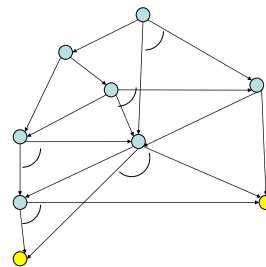
- dátová štruktúra
  - graf
  - označované spojenia (hrany alebo dvojice hrán) (orientované značky; nie ako A*)
  - ceny $q()$ sa udržiavajú na uzloch
  - označenie vyriešené
- obmedzíme sa na acyklické grafy

8

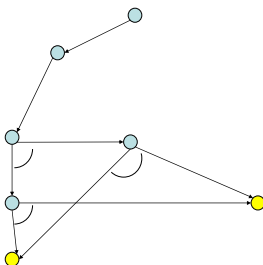
9

A/ALEBO graf

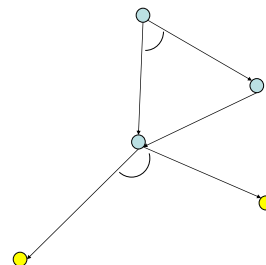
10

podgraf riešenia

11

iný podgraf riešenia

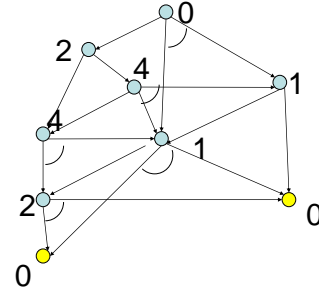
12

podgraf riešenia G' A/ALEBO grafu G

- z uzla n do koncových (vyriešených) uzlov T :
- ak n je v T , G' je len uzol n .
- inak n má jednu spojku do množiny uzlov $n_1, n_2, \dots, n_k$.
  - pre každý uzol n_i jestvuje graf riešenia z neho do T .
  - G' je n , tá spojka, uzly $n_1, n_2, \dots, n_k$
  - a k tomu grafy riešenia z každého uzla n_i .

13

heuristické hodnoty: odhad ceny do množiny vyriešených

14

obmedzenie monotónnosti

- $h(n) \leq c + h(n_1) + h(n_2) + \dots + h(n_k)$

kde c je cena spojky medzi n a množinou $n_1, n_2, \dots, n_k$.

toto obmedzenie zaručuje, že $h(n) \leq h^*(n)$.

15

hodnoty ceny ($q(n)$)

- ak n nemá nasledovníky, tak $q(n) = h(n)$

- inak počítajúc hodnoty odspodu,
  - $q(n) = \text{cena spojky} + \text{súčet odhadnutí } q(\text{nasledovníkov})$

z odhadnutí $q(n)$ uzla n vyber najmenšie a označ smer spojenia.

ak v označenom smere sú všetky nasledovníky *vyriešené* tak označ *vyriešený*.

16

základná myšlienka A/O*

- najprv sa prechádza graf zhora nadol tak, že sa vyberajú najlepšie čiastočné podgrafy riešenia.
- rozvinie sa jeden listový uzol tohto grafu
- potom sa prechádza zdola nahor, upravujú sa odhadnutia, podľa toho smerovania a značuje sa *vyriešené*.

17

AO* algoritmus

1. vytvor $G = \langle s \rangle$; $q(s) = h(s)$
ak $s \in \text{TERM}$ tak označ s *vyriešený*
2. kým nie je s *vyriešený*:
  1. vypočítaj G' podgraf čiastočného riešenia sledovaním označených spojok v G z s .
  2. vyber n v G' , n nie je v TERM , n je list.
  3. rozviň n , pridaj jeho nasledovníky do G a pre každý nasledovník, ktorý nie je ešte v G , priradiť $q(\text{nasledovník}) = h(\text{nasledovník})$.
Označ *vyriešené* všetky nasledovníky v TERM . (ak nie sú nasledovníky tak nastav $q(n) := \infty$).

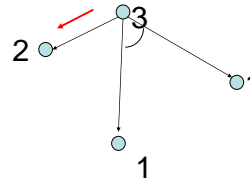
18

AO* algoritmus

4. priradiť $S := \{n\}$.
5. pokiaľ nie je $S = \emptyset$:
  1. odstrániť uzol m z množiny S taký, že žiadny z jeho potomkov (nielen priamych nasledovníkov) v grafe G nie je aj v množine S . ak taký uzol neexistuje v S , odstrániť z S ľubovoľný uzol.
  2. vypočítať cenu každej spojky vychádzajúcej z m . oprav cenu uzla m :
 $q(m) = \min [c + q(n_1) + \dots + q(n_k)]$.
 označ zvolenú spojku.
 ak všetky nasledovníky spojené práve označenou spojkou sú *vyriešené* tak označ m *vyriešený*.
  3. ak bol práve označený vyriešený alebo sa práve menilo ohodnotenie $q(m)$ tak pridať do S všetkých "spojených" predchodcov uzla m .
  4. koniec
6. koniec

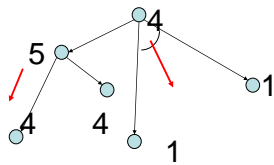
19

stopa algoritmu

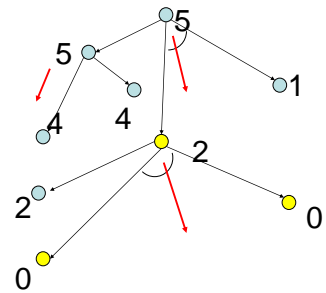
20

stopa algoritmu

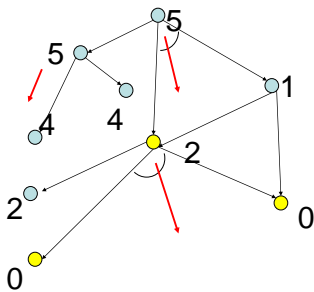
21

stopa algoritmu

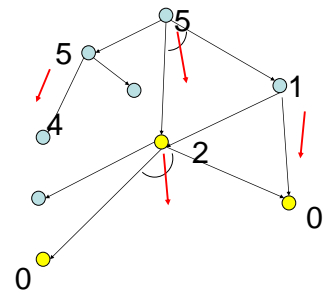
22

stopa algoritmu

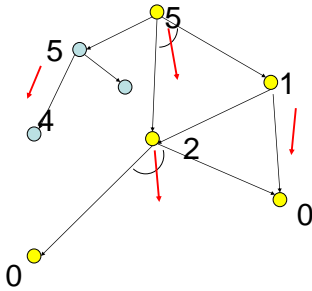
23

stopa algoritmu

24

stopa algoritmu

25

optimálnosť of A/O*?

- ak $h(n) \leq c + h(n_1) + \dots + h(n_k)$
pre všetky uzly n a spojky
tak cena riešenia je optimálna.

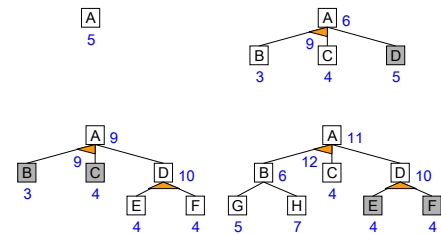
26

poznámky

- Acykličnosť grafu znamená, že množina S sa nakoniec vyprázdni.
- Ako vybrať ne-elementárny uzol v grafe čiastočného riešenia na rozvítie?
– najlepšia voľba je uzol s najvyšším ohodnotením h^* (aj tak sa bude musieť rozvinúť)

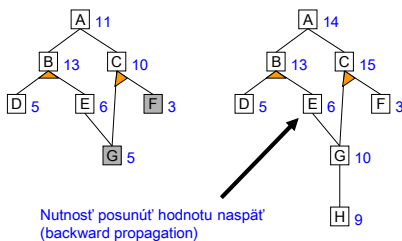
27

Riešenie problémov rozkladom : AO*

28

Riešenie problémov rozkladom: AO*

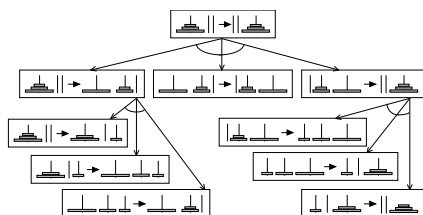
29

Problém Hanojskej veže

- Problém Hanojskej veže možno opísať takto:
- **stavy**: umiestnenie troch diskov na troch stojanoch tak, že disk s menším priemerom leží vždy na disku s väčším priemerom;
- **začiatkový stav**: všetky disky na prvom (ľavom) stojane tak, že disk s menším priemerom leží vždy na disku s väčším priemerom;
- **operátory**: presun disku na iný stojan, pričom nesmie nikdy vzniknúť situácia, aby na nie-ktorom stojane ležal väčší disk na menšom;
- **cieľový test**: všetky disky na poslednom (pravom) stojane tak, že disk s menším priemerom leží vždy na disku s väčším priemerom;
- **cena cesty**: každá aplikácia operátora má cenu 1.

30

Problém Hanojskej veže

31